

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

УХВАЛЕНО:
рішенням вченої ради
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
від 24.06.2026 р. протокол № 8

ПОГОДЖЕНО: Молодіжною організацією
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
від 24.06.2026 р., протокол № 4

ВВЕДЕНО В ДІЮ:
Наказом ректора ХНЕУ
ім. С. Кузнеця
від 24.06.2026 р. № 235

**ВИМОГИ ДО СТВОРЕННЯ, ОПРИЛЮДНЕННЯ, ВИКОНАННЯ
ТА ОЦІНЮВАННЯ АКАДЕМІЧНИХ ТВОРІВ, НАВЧАЛЬНИХ
РОБІТ У ЧАСТИНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ
ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Харків, 2026

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Вимоги до створення, оприлюднення, виконання та оцінювання академічних творів, навчальних робіт у частині забезпечення академічної доброчесності у ХНЕУ ім. С. Кузнеця» (далі – Вимоги) розроблено відповідно до:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;
- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VI;
- Закон України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 р. № 4742-IX;
- Положення про організацію освітнього процесу у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (нова редакція);
- Кодекс академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця (нова редакція).

1.2. Ці Вимоги у ХНЕУ ім. С. Кузнеця розповсюджуються на:

- створення та оприлюднення академічних творів;
- виконання та оцінювання навчальних робіт.

1.3. У цих Вимогах наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

- **автор** - фізична особа, яка своєю працею створила академічний твір (його частину) чи навчальну роботу (її частину);
- **академічна доброчесність** - сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності;
- **академічний твір** - твір у сфері освіти чи науки, виражений у формі дисертації, творчого мистецького проєкту, кваліфікаційної роботи, курсової роботи, наукової монографії, наукової статті, підручника, навчального посібника або в іншій формі, визначеній законодавством та/або внутрішнім актом;

- **навчальна робота** - результат виконання здобувачем вищої освіти навчального завдання (навчальних завдань), відображений у текстовій, візуальній, аудіовізуальній, пластичній, цифровій чи іншій формі;
- **суб'єкти академічної діяльності** - педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, інші вчені, здобувачі освіти, вступники, учасники та організатори конкурсів, експерти у сфері освіти і науки, суб'єкти освітньої діяльності, суб'єкти наукової діяльності.

1.4. Використання штучного інтелекту регулюється «Політикою використання штучного інтелекту в академічній діяльності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця».

2. ВИМОГИ ДО СТВОРЕННЯ, ОПРИЛЮДЕННЯ, ВИКОНАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ АКАДЕМІЧНИХ ТВОРІВ У ЧАСТИНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Порядок створення (підготовки) академічних творів в ХНЕУ ім. С. Кузнеця визначаються наступними документами:

- для **дисертації** – Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (нова редакція);
- для **кваліфікаційної роботи** – методичними рекомендаціями до виконання кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти спеціальності ... освітньої програми ... першого / другого (бакалаврського / магістерського) рівня (розробляються випусковою кафедрою) та Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (нова редакція);
- для **курсової роботи** - методичними рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності ... освітньої програми ... першого / другого (бакалаврського / магістерського) рівня (розробляються випусковою кафедрою);

- для наукової *монографії* - Положення про порядок проходження рукопису від його підготовки до видання у ХНЕУ ім. С. Кузнеця;
- *наукової статті* - вимоги визначаються редакційною політикою кожного видавця;
- для *підручника, навчального посібника* – «Методичними рекомендаціями щодо структури, змісту та обсягів підручників і навчальних посібників для вищих навчальних закладів», затверджені рішенням Вченої ради Науково-методичного центру вищої освіти Протокол N 6 від 29.07.2005 р., Положенням про порядок проходження рукопису від його підготовки до видання у ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

2.2. Університет зобов'язаний здійснювати перевірку всіх академічних творів, які він видає, а також які оприлюднюються у заснованих ним виданнях або у виданнях, рекомендованих ним до друку, на відсутність ознак порушення академічної доброчесності.

2.3. Для виявлення ознак порушення академічної доброчесності, Університет використовує спеціалізоване програмне забезпечення (Strike Plagiarism) на підставі укладених договорів та (за потреби) забезпечує доступ учасників освітнього процесу, вчених до нього.

Навчально-методичний відділ здійснює перевірку кваліфікаційних, курсових робіт; монографій; навчальних посібників та підручників а також інших робіт на вимогу кафедри (наприклад - конкурсних робіт). Підставою для перевірки є службова записка від завідувача кафедри з проханням здійснити перевірку. Порядок перевірки робіт наведено в «Регламенті перевірки на унікальність академічних текстів здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ХНЕУ ім. С. Кузнеця навчально-методичним відділом (нова редакція)».

Відповідальна особа за забезпечення діяльності разових спеціалізованих вчених рад (призначена наказом ректора) здійснює перевірку дисертацій відповідно до «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора

філософії у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (нова редакція)».

2.4. Під час створення академічного твору автор повинен дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.

Якщо в академічному творі використані результати інтелектуальної творчої діяльності (текст, зображення, ідея, розробка, твердження, відомості, думка тощо) іншої особи, про це має бути зазначено в такому академічному творі з посиланням на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора.

Посилання на джерело інформації здійснюється у спосіб, що дає змогу виокремити внесок автора в академічному творі серед результатів інтелектуальної творчої діяльності інших осіб.

2.5. Академічний твір повинен містити достовірну інформацію та не має містити сфабрикованої чи сфальсифікованої автором інформації.

У разі наведення припущень чи недоведених тверджень про це має бути зазначено в академічному творі.

2.6. В оприлюдненому академічному творі зазначаються всі його автори.

2.7. У разі використання в академічному творі об'єкта, згенерованого штучним інтелектом, автор повинен повідомити про це в такому творі із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис згідно з вимогами щодо оформлення та/або оприлюднення відповідних академічних творів, визначених відповідним суб'єктом академічної діяльності.

2.8. В оприлюдненому академічному творі, крім авторів, зазначаються й інші особи, які брали участь у роботі над ним (надання рекомендацій, консультування, редагування, оформлення, виконання експериментів, розрахунків, перекладу тощо), із зазначенням характеру внеску кожної з таких осіб.

2.9. Інформація про рецензента (рецензентів) академічного твору (наукової статті) може не оприлюднюватися відповідно до редакційної політики видавця.

2.10. У разі використання автором у новому академічному творі власних раніше опублікованих наукових результатів (частково або повністю) про це має бути обов'язково зазначено в цьому новому академічному творі.

2.11. Тексти дисертацій, кваліфікаційних робіт, прийнятих до захисту в Університеті, підписані кваліфікованим електронним підписом, оприлюднюються до їх захисту у машинозчитувальному форматі, на постійній основі, з наданням вільного доступу до них без проходження автентифікації на інформаційних ресурсах Університету (офіційному вебсайті Університету або його підрозділу, або у репозитарії Університету).

2.12. Тексти монографій, наукових статей, підручників, навчальних посібників розміщуються в репозитарії Університету.

2.13. Тексти курсових робіт розміщуються на сайті ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

2.14. Порядок оцінювання академічних творів в ХНЕУ ім. С. Кузнеця визначаються наступними документами:

- для дисертації – Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (нова редакція);

- для кваліфікаційної роботи – методичними рекомендаціями до виконання кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти спеціальності ... освітньої програми ... першого / другого (бакалаврського / магістерського) рівня (розробляються випусковою кафедрою); Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (нова редакція); Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за накопичувальною бально-рейтинговою системою в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (нова редакція);

- для курсової роботи - методичними рекомендаціями до виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності ... освітньої програми ... першого / другого (бакалаврського / магістерського) рівня (розробляються випусковою кафедрою); Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за накопичувальною бально-рейтинговою системою в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (нова редакція).

3. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ РОБІТ У ЧАСТИНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Під час виконання навчальних робіт здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися таких правил:

виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб та/або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, у тому числі з інтернет-ресурсів;

у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної творчої діяльності іншого автора (текстів, зображень, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зазначати посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;

академічний твір здобувача вищої освіти може включати раніше створений ним академічний твір (повністю або частково) лише у разі, якщо це дозволено умовами навчального завдання.

3.2. Під час здійснення педагогічної, науково-педагогічної, викладацької діяльності педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, інші особи, які здійснюють викладацьку діяльність, зобов'язані дотримуватися таких правил:

ставитися з повагою до здобувачів вищої освіти та інших учасників освітнього процесу;

ґрунтувати власну діяльність на надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань;

перевіряти надійність і достовірність інформації, що надається здобувачам вищої освіти та іншим учасникам освітнього процесу;

формувати завдання, що сприяють творчому підходу здобувача вищої освіти до їх виконання;

уникати завдань для здобувачів вищої освіти, що полягають у відтворенні загальнодоступної інформації;

чітко окреслювати очікувані результати навчання, встановлювати зрозумілі вимоги до виконання навчальних завдань та мати прозору систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, яка базується на чітких оприлюднених критеріях;

добросовісно оцінювати академічні твори та навчальні роботи здобувачів вищої освіти, переконуватися у відсутності ознак порушення академічної доброчесності;

власним прикладом сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти академічної доброчесності;

стимулювати та заохочувати здобувачів вищої освіти до дотримання академічної доброчесності;

вчасно, неупереджено, невибірково реагувати на будь-які прояви порушення академічної доброчесності, припиняти такі порушення, застосовувати до здобувачів вищої освіти заходи реагування на порушення академічної доброчесності.

3.3. Забороняється доведення до здобувачів вищої освіти завідомо неправдивої чи викривленої інформації, сфабрикованих чи сфальсифікованих даних, крім випадків, зумовлених навчальними та/або методичними цілями,

зокрема з метою формування у здобувачів вищої освіти критичного мислення, вміння критично сприймати та аналізувати інформацію.

3.4. Забезпечення академічної доброчесності під час оцінювання результатів академічної діяльності:

- Кожен має право на доброчесне оцінювання результатів його академічної діяльності.

- Оцінюванню підлягають персональні (індивідуальні) результати діяльності особи, досягнуті нею особисто, або результати діяльності авторського колективу, що їх отримав.

3.5. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, інші особи, які здійснюють викладацьку діяльність, зобов'язані вживати всіх заходів, щоб оцінювання здійснювалося:

- з дотриманням цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;
- відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до об'єкта оцінювання, процедур оцінювання та чітких і зрозумілих критеріїв оцінювання;
- за допомогою методів та інструментів оцінювання, що здатні забезпечити досягнення мети оцінювання;
- за відсутності недозволеної допомоги під час оцінювання результатів діяльності та/або створених для окремої особи (групи осіб) переваг чи перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження оцінювання (крім додаткової підтримки для осіб з особливими освітніми потребами);
- за відсутності конфлікту інтересів або після його врегулювання в порядку, встановленому законодавством;
- за відсутності упередженого ставлення або дискримінації особи за будь-якою ознакою.

3.6. Забороняється оцінювати людину, її поведінку, зовнішній вигляд, одяг та інші ознаки, якщо вони не є об'єктом оцінювання відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до результатів її академічної діяльності.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЩОДО СТВОРЕННЯ, ОПРИЛЮДНЕННЯ, ВИКОНАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ АКАДЕМІЧНИХ ТВОРІВ, НАВЧАЛЬНИХ РОБІТ

4.1. Порухненням академічної доброчесності є дія чи бездіяльність суб'єкта академічної діяльності.

4.2. Суб'єкт академічної діяльності вважається таким, що допустив порушення академічної доброчесності, лише у разі встановлення такого факту (принцип презумпції академічної доброчесності).

4.3. До особи, яка порушила академічну доброчесність, може бути застосовано одну або декілька санкцій.

4.4. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника Університету:

1) заходи у межах притягнення до академічної відповідальності:

виключення зі складу Вченої ради Університету / навчально-наукового інституту / факультету, Конференції трудового колективу Університету / навчально-наукового інституту / факультету з позбавленням права бути членом відповідного органу на строк від одного до трьох років;

позбавлення права участі в атестації здобувачів ступеня вищої освіти, наукового (освітньо-творчого) ступеня на строк від одного до трьох років;

позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;

позбавлення права бути науковим керівником, творчим керівником, науковим консультантом здобувачів вищої освіти (здобувачів ступеня доктора наук) на строк від одного до трьох років;

позбавлення права бути керівником та/або відповідальним виконавцем наукових досліджень та/або наукових проєктів на строк від одного до трьох років;

заборона претендувати на присвоєння педагогічного (вченого) звання на строк від одного до трьох років;

виключення зі складу редакційної колегії наукового видання, заснованого Університетом, з позбавленням права бути членом редакційної колегії (редакційних колегій) на строк від одного до трьох років;

відрахування здобувача наукового ступеня;

позбавлення ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій);

позбавлення наукового ступеня;

позбавлення вченого звання;

позбавлення педагогічного звання;

позбавлення кваліфікаційної категорії;

позбавлення нагород, відзнак, почесних звань, присуджених (присвоєних) Університетом;

2) заходи у межах притягнення до дисциплінарної відповідальності:

догана;

звільнення з Університету.

4.5. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до здобувачів вищої освіти:

1) виховні заходи реагування:

відвідування тематичних занять (урок, лекція, курс, тренінг тощо) з академічної доброчесності та/або академічного письма;

усне попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;

письмове попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;

повторне виконання завдання;

2) заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:

повторне проходження (виконання) відповідного освітнього компонента освітньої програми;

повторне проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію);

позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання стипендій, грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;

відрахування з числа осіб, які здобувають вищу освіту за державним чи регіональним замовленням;

позбавлення пільг з оплати навчання та/або інших пільг, наданих Університетом, на строк від одного до трьох років;

позбавлення академічної стипендії на строк до одного навчального року;

виключення зі складу Вченої ради Університету / навчально-наукового інституту / факультету з позбавленням права бути членом Вченої ради на строк від одного до трьох років;

відрахування здобувача вищої освіти (крім осіб з особливими освітніми потребами).

4.6. У разі встановлення факту академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у кваліфікаційній роботі, на підставі якої особі присуджено ступінь вищої освіти, така особа позбавляється відповідного ступеня вищої освіти у відповідності до «Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця»,

4.7. У разі встановлення факту академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у дисертації на підставі якої особі присуджено науковий ступінь чи вчене звання, така особа позбавляється відповідного ступеня / вченого звання відповідно до «Порядку розгляду повідомлення про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі (академічних творах) на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі було присуджено науковий ступінь або присвоєно вчене звання у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця».

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Вимоги ухвалюється рішенням Вченої ради ХНЕУ ім. С. Кузнеця, погоджуються з Молодіжною організацією ХНЕУ ім. С. Кузнеця та вводиться в дію наказом ректора Університету.

5.2. Усі зміни та доповнення до цих Вимог розглядаються та ухвалюються на засіданні Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом ректора.

Керівник навчально-
методичного відділу

Ганна ЧУМАК

Проректор з навчально-методичної роботи

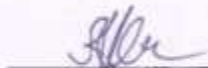
«24» 06 2026 р.

Каріна НЕМАШКАЛО

Голова молодіжної організації
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

«24» серпня 2026 р.

Анна КЛІКМАН

Юрисконсульт 1-ї кат.

«24» 06 2026 р.

Яніна ЧУПРИНА

Керівник навчально-методичного відділу

«24» 06 2026 р.

Ганна ЧУМАК